

Téma 1:

Teorie řízení jako věda o řízení v technických, biologických a společenských systémech

Od doby, kdy lidé začali vytvářet skupiny, aby dosáhli cílů, kterých nemohli dosáhnout jako jednotlivci, stalo se řízení nezbytné pro zabezpečení koordinace individuálních úsilí

H.Koontz, H.Weihrich

Osnova:

- **Management**
- **Společenský systém**
- **Řízení ve společenských systémech**
- **Vliv poznatků o řízení ve strojích a v organismech na řízení ve společnosti**

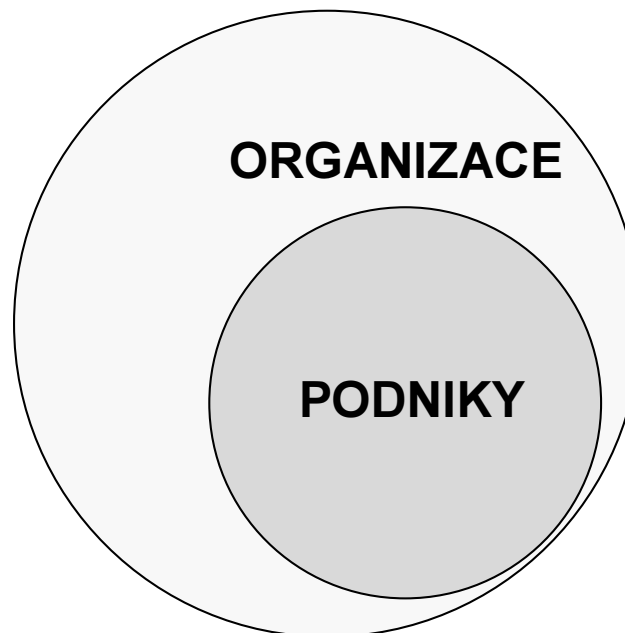
Sto let dynamického vývoje managementu = řada myšlenkových proudů

✓ přínos pro teorii i praxi řízení

Původní zaměření managementu – na průmyslové podniky

– postupné rozšíření na organizace v

- jiných odvětvích podnikatelské činnosti**
- odvětvích nepodnikatelského charakteru**

MANAGEMENT JE ŘÍZENÍ V ORGANIZACÍCH

MANAGEMENT JE NAUKA O ŘÍZENÍ V ORGANIZACÍCH

SPOLEČENSKÝ SYSTÉM je systém

- jehož prvky tvoří lidé
- jehož vztahy mají charakter interpersonální povahy

Společenským systémem může být
manželství
rodina
nejrůznější druhy malých skupin
organizace (podnik, či jiná organizace)
etnikum
národ
stát
globální lidské společenství vůbec

Společenský systém vzniká

- spontánně
- na základě realizace cílevědomého lidského záměru

Řízení je tak staré jako civilizace sama.

Již od starověku se setkáváme s řízením

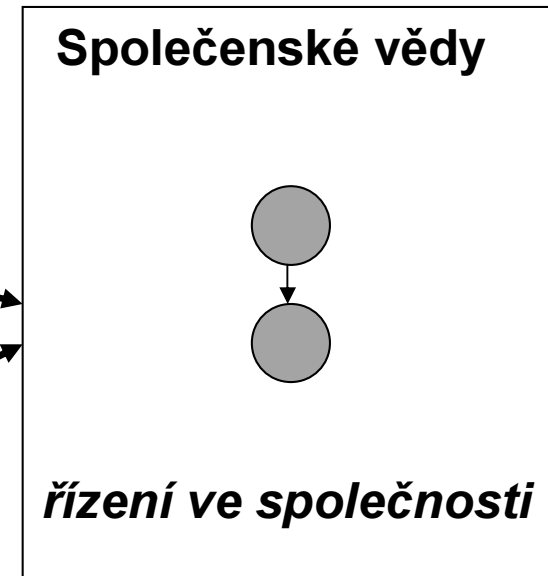
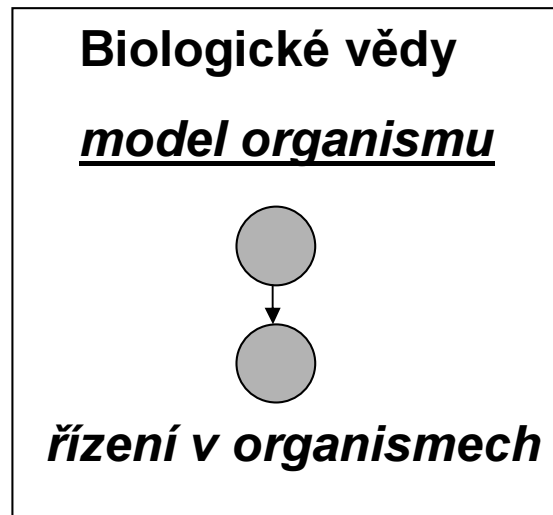
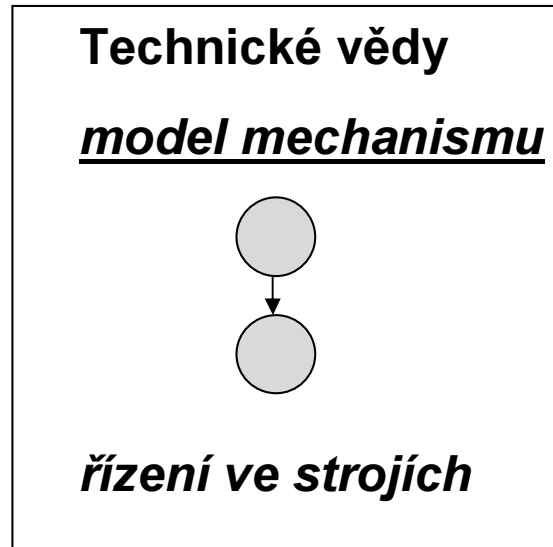
- **výroby manufakturního charakteru**
- **stavby pyramid a dalších grandiózních stavebních výtvorů**
- **států, často v podobě rozsáhlých říší**
- **obrovských armád**
- **církví přetrvávajících tisíciletí**

Vývoj lidské společnosti a jejího řízení jsou úzce spjaty. Otázky

- **uspořádání společnosti**
- **nadřízenosti a podřízenosti**
- **svobody a spravedlnosti**
- **odpovědnosti**
- **legitimity uplatňování moci apod.**

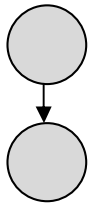
jsou předmětem zájmu většiny významných myslitelů od starověku až po současnost.

Transfery mezi oblastmi poznání cestou analogie

Technické vědy

model mechanismu

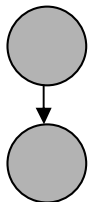
řízení ve strojích

Mechanismus

- sestává z jednoduchých neměnných prvků, které působí podle jednoduchých neměnných zákonů
- je rozložitelný na prvky a znovu složitelný
- čas nehraje roli

Biologické vědy

model organismu

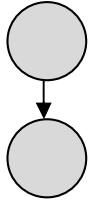
řízení v organismech

Organismus

- nesestává z jednoduchých, snadno analyzovatelných, rozložitelných a znovu složitelných prvků
- má přirozenou schopnost sebeřízení
- řídí se svým vlastním organickým zákonem, který upravuje jeho zrození, dospělost a smrt

Technické vědy

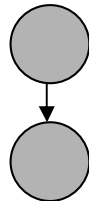
model mechanismu

řízení ve strojích

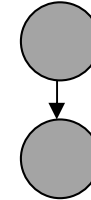
Biologické vědy

model organismu

řízení v organismech

Společenské vědy

řízení ve společnosti

Kybernetika (Wiener, Ashby, Prigogin)

Obecná teorie systémů (Bertalanffy)

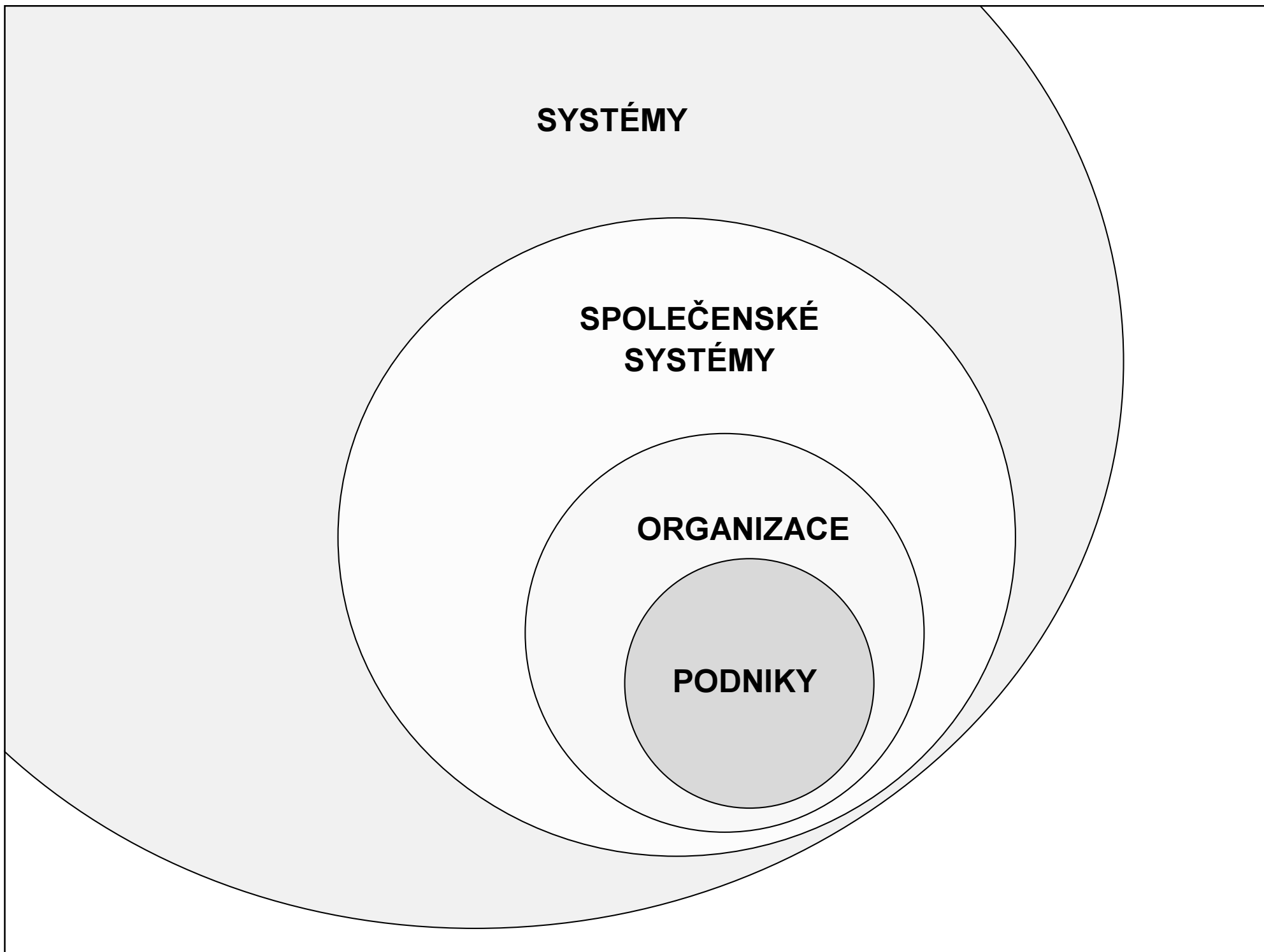
- ✓ Řízení jako antientropický děj
- ✓ Zavřené a otevřené systémy
- ✓ Homeostáze a učení se systému

SYSTEMY

**SPOLEČENSKÉ
SYSTEMY**

ORGANIZACE

PODNIKY

LITERATURA:

AFANASJEV, V.G. *Vědecké řízení společnosti*. Praha: SPN 1977.

ASHBY, W.R. *Kybernetika*. Praha: Orbis, 1961.

DEUTSCH, K.W. *Nervy vlády*. Praha: Svoboda, 1971.

CAPRA, F. *Bod obratu*. Praha: DharmaGaia, 2002.

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Mezi chaosem a řádem*. Praha: Mladá fronta, 2003.

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Šíp času*. Ostrava: OLDAG, 1995.

PRIGOGINE, I., STENGERSOVÁ, I. *Řád z chaosu*. Praha: Mladá fronta, 2001.